Lietas Nr. C31326311
Lietas arhīva Nr. CA-2305-16/21

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2016.gada 14.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Lelde Grauda,
tiesneši Skaidrīte Buivide un Dzintra Balta,
ar tiesas sēdes sekretāri Zani Alksni,
piedaloties /pers. B/ un zvērinātam advokātam Ivaram Puķītim,
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Gelvora" (pirms tam UAB „Gelvora" filiāles Latvijā) prasībā pret /pers. B/ par parāda un līgumsoda piedziņu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Gelvora" (pirms tam UAB „Gelvora" filiāles Latvijā) apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 8.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 7.februārī UAB „Gelvora" filiāle Latvijā cēlusi Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. B/, lūdzot piedzīt no atbildētājas pamatparādu, procentus par aizdevuma izmantošanas laiku un līgumsodu, kopā Ls 5027,51, tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītājai tiesības saņemt līgumiskos un likumiskos procentus no neatmaksātās pamatparāda summas par laika posmu līdz pilnīgai sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts tālāk minētais.

[1.1] 2006.gada 29.maijā starp akciju sabiedrību (turpmāk – AS) /Nosaukums B/ un /pers. B/ noslēgts patēriņa kredīta līgums par 1830 Ls aizdevumu, kas paredzēja aizdevuma atmaksu 36 mēnešu laikā (līdz 2009.gada 10.jūnijam). Par aizdevuma lietošanu tika noteikti procenti – 18% gadā no atlikušās aizdevuma summas par faktisko aizdevuma atmaksas laiku, savukārt par maksājumu termiņa kavējumu – līgumsods 0,16% dienā no nokavētā maksājuma summas.

Atbildētāja neveica savu saistību pienācīgu izpildi pret AS /Nosaukums B/, uz AS /Nosaukums B/ un tās piesaistīto parāda piedziņas kompāniju uzaicinājumiem nokārtot parādsaistības un/vai vienoties par saistību izpildes laiku un kārtību nereaģēja, nevienojās par saistību izpildi. Līdz ar to uz 2009.gada 25.maiju atbildētājai bija parāds Ls 2991,22, kas sastāv no pamatsummas Ls 1377,34, procentiem par aizdevuma izmantošanu Ls 99,28, procentiem par pamatsummas atmaksas kavējumu (maksa par kredīta limita pārsniegšanu) Ls 111,38, līgumsoda par procentu samaksas termiņa kavējumu Ls 1403,22.

2009.gada 25.maijā AS /Nosaukums B/ noslēdza ar UAB „Gelvora" filiāli Latvijā cesijas līgumu, saskaņā ar kuru prasījuma tiesības pret atbildētāju cedētas prasītājai.

2009.gada 2.jūnijā prasītāja nosūtījusi atbildētājai paziņojumu par prasījuma tiesību cesiju un atgādinājumu par saistību izpildi, uz ko atbildētāja nav reaģējusi. 2009.gada 8.oktobrī ar atbildētāju telefoniski panākta vienošanās par maksājumu veikšanu Ls 5 apmērā mēnesī. Tomēr atbildētāja šo maksājumu veikusi tikai vienu reizi.

No 2009.gada 6.oktobra līdz 2010.gada 3.novembrim prasītāja atbildētājai sešas reizes sūtījusi atgādinājumus / brīdinājumus par pienākumu izpildīt saistības.

2010.gada 13.decembrī atbildētāja informējusi prasītāju, ka parādsaistības nekārtos, aicinot prasītāju vērsties tiesā.

Atbildētājas kopējais parāds uz 2011.gada 1.februāri ir Ls 5027,51, tostarp pamatparāds Ls 1377,34, saskaņā ar līgumu aprēķinātie procenti par aizdevuma lietošanu Ls 524,19 un saskaņā ar līgumu aprēķinātais līgumsods Ls 3125,98.

Sprieduma labprātīgas neizpildes gadījumā atbildētāja turpinās lietot prasītājas kapitālu neatmaksātās aizdevuma summas apmērā, līdz ar to prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1753. un 1756.pantu, lūdz noteikt tiesības par laiku līdz pilnīgai sprieduma izpildei saņemt līgumiskos un likumiskos procentus par kapitāla lietošanu.

[1.2] Prasība pamatota ar Civillikuma 1589., 1591., 1934., 1943., 1716., 1717., 1720., 1722., 1798. un 1805.pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 8.novembra spriedumu daļēji apmierināta prasība daļā par aizdevuma pamatsummas un procentu piedziņu: piedzīta no atbildētājas par labu prasītājai neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 1369,86 un nesamaksātie procenti par aizdevuma lietošanu Ls 36,04; noraidīta prasība daļā par līgumsoda piedziņu, kā arī daļēji noraidīta daļā par aizdevuma pamatsummas un procentu par aizdevuma lietošanu, piedziņu; piedzīti tiesāšanās izdevumi; noteiktas prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus no simta no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 1369,86 par laika posmu, sākot ar 2011.gada 8.novembri līdz sprieduma izpildes dienai.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka saskaņā ar aizdevuma līgumu prasītājs izsniedzis atbildētājai aizdevumu Ls 1830,00 apmērā. No atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem un bankas konta izraksta izriet, ka AS /Nosaukums B/ no atbildētājas bankas konta ieturējusi naudas summu Ls 452,66 apmērā pamatsummas dzēšanai.

Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka atbildētāja līdz pat tiesas sēdei nav izpildījusi savas uzņemtās saistības, līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama aizdevuma pamatsumma Ls 1377,44 apmērā.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka prasītāja lūdz no atbildētājas piedzīt arī procentus par aizdevuma lietošanu Ls 524,19 apmērā. Tiesa atzinusi, ka aizdevuma līgumā norādīti 18% par aizdevuma lietošanu, bet nekas nav teikts par kādu termiņu tie tiek aprēķināti.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka aizdevuma līgumā kredīta devējam vajadzēja līguma nosacījumus ietvert skaidri un nepārprotami, lai tie būtu skaidri saprotami ikvienam patērētājam, bet kredīta devējs to nav izdarījis. Līdz ar to pirmās instances tiesa atzinusi, ka, iztulkojot līguma nosacījumus

iespējami labvēlīgāk attiecībā pret atbildētāju kā patērētāju, pieņemams, ka šie procenti noteikti par visu aizdevuma laiku, tas ir, par 36 mēnešiem.

Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka no atbildētājas piedzenami 18% no aizdevuma par 36 mēnešiem, kas ir Ls 36,04 apmērā.

Pirmās instances tiesa attiecībā uz prasītāja lūgumu par līgumsoda piedziņu no atbildētājas konstatējusi, ka no prasības pieteikuma kopsakarā ar aizdevuma līgumu izriet, ka prasītājs acīmredzami ar līgumsodu ir domājis aizdevuma līgumā noteikto nokavējuma procentu par aizdevuma pamatsummas savlaicīgu neatmaksāšanu un nokavējuma līgumsoda par procentu maksājumu savlaicīgu nemaksāšanu piedziņu.

Līdz ar to pirmās instances tiesa atzinusi, ka saskaņā ar aizdevuma līguma nosacījumiem no atbildētājas kā vienreizēja sankcija no visas aizdevuma summas piedzenami nokavējuma procenti par aizdevuma pamatsummas savlaicīgu neatmaksāšanu 0,16% apmērā, kas ir Ls 2,92 un nokavējuma līgumsods par procentu maksājumu savlaicīgu nemaksāšanu 0,16% apmērā, kas ir Ls 0,52, kopā piedzenot Ls 3,44.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka no atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem un bankas konta izraksta izriet, ka AS /Nosaukums B/ no atbildētājas bankas konta ieturējusi (faktiski piedzinusi) soda naudu Ls 11,02 apmērā.

Tādējādi, ņemot vērā to, ka no aizdevuma līguma izrietošie sankciju maksājumi kopā ir Ls 3,44 apmērā, bet AS /Nosaukums B/ no atbildētājas jau ieturējusi naudas summu Ls 11,02 apmērā, pirmās instances tiesa atzinusi, ka kopējā pamatparāda summa ir samazināma, samazinot neatmaksāto aizdevuma pamatsummu par Ls 7,58.

[3] Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniegusi prasītāja, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā (ar 2013.gada 6.marta grozījumiem) papildus prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem norādīts, ka saskaņā ar Patēriņa kredīta līguma Nr.06-058157-PT noteikumu 1.punktu ar procentu likmi saprotama procentu likme, kas noteikta līgumā un ir izteikta gada procentos. Līguma noteikumu 4.1.punkts noteic, ka aizņēmējs maksā aizdevējam procentus no aizdevuma par visu faktisko aizdevuma izmantošanas laiku. Norāda, ka no minētā nepārprotami ir saprotams, ka līgumā ir noteikta procentu likme un to aprēķināšanas kārtība, un proti, procenti par aizdevuma izmantošanu, kas konkrētajā gadījumā ir 18%, maksājami par faktisko aizdevuma izmantošanas laiku.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka līguma noteikumos kreditors ir noteicis, ka līgumiskie procenti (18% gadā) ir aprēķināmi līdz aizdevuma atmaksas termiņa beigām vai līdz datumam, kad kreditors saskaņā ar Līguma 7.4.punktu vienpusēji atkāpjas no līguma un pieprasa no aizņēmēja saistību izpildi pirms termiņa, tādējādi konkrētajā gadījumā atbildētājai līgumiskie procenti tika aprēķināti līdz 2007.gada 2.oktobrim, kad kreditors vienpusēji atkāpās no noslēgtā līguma, savukārt pēc norādītā atkāpšanās datuma atbildētājai tika rēķināti nokavējuma procenti 0,16% dienā par faktisko aizdevuma izmantošanas laiku.

Norāda, ka saskaņā ar līguma noteikumu 1. un 4.3.punktu, nokavējuma procenti atzīstami par atlīdzību par aizdevuma lietošanu pēc līgumā un grafikā paredzētā aizdevuma atmaksas termiņa, kā arī pēc termiņa, ko aizdevējs noteicis saskaņa ar līguma II daļas 7.4.punktu saistību pirmstermiņa izpildei, savukārt nokavējuma procenti ir jāmaksā no savlaicīgi neatmaksātā aizdevuma par nokavējuma laiku.

Norāda arī, ka no līguma punktiem ir secināms, ka nokavējuma procenti atbildētājai ir jāmaksā par nokavējuma laiku, kurā atbildētāja nav savlaicīgi veikusi ikmēneša maksājumu, kā arī par laika periodu, kad aizņēmējs ir vienpusēji atkāpies no līguma līdz pilnīgais saistību izpildei. Savukārt saskaņā ar līguma noteikumu 1. un 9.2.punktiem nokavējuma līgumsods par procentu samaksas nokavējumu ir jāmaksā no nokavētās procentu maksājuma summas par nokavējuma laiku, līdz ar to, saskaņā ar līguma noteikumiem par kavējuma periodu, kura laikā netika veikti ikmēneša maksājumi, kreditors bija tiesīgs aprēķināt nokavējuma līgumsodu 0,16% apmērā no nokavētās procentu maksājuma summas par nokavējuma laiku.

Ņemot vērā iepriekš minēto, prasītāja uzskata, ka, precizējot kopējā parāda pozīcijas un norādot precīzu procentu, nokavējuma procentu un nokavējuma līgumsoda aprēķināšanas kārtību un apmēru, no atbildētājas piedzenama pamatsumma Ls 1377,34 apmērā; procenti par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim Ls 99,28 apmērā; nokavējuma procenti Ls 1278,06 apmērā un nokavējuma līgumsods par laika periodu no 2009.gada 28.maija līdz 2011.gada 2.februārim Ls 331,15 apmērā.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar prasītājas apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2013.gada 20.marta spriedumu prasību apmierināja daļēji: piedzina no atbildētājas par labu prasītājai pamatparādu Ls 1377,34, procentus par aizdevuma lietošanu par laiku no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim Ls 99,28, līgumsodu par laiku no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim Ls 20,92, nokavējuma procentus par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2011.gada 2.februārim Ls 700 un tiesas izdevumus Ls 252,90; noteica tiesības prasītājai saņemt 6% gadā no piespriestās nenomaksātās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei; piedzina no atbildētājas par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 6,54.

Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] No 2006.gada 29.maija patēriņa kredīta līguma izriet, ka AS /Nosaukums B/ izsniegusi /pers. B/ aizdevumu Ls 1830 ar atmaksas termiņu līdz 2009.gada 10.jūnijam un procentu likmi 18% gadā. Saskaņā ar šo līgumu aizņēmējs maksā aizdevējam procentus no aizdevuma par visu faktisko aizdevuma izmantošanas laiku. Aizņēmējs maksā aizdevējam nokavējuma procentus no savlaicīgi neatmaksātā aizdevuma par nokavējuma laiku. Aizņēmējs maksā aizdevējam nokavējuma līgumsodu 0,16% apmērā no nokavētās procentu maksājumu summas par nokavējuma laiku.

[4.2] Atbildētāja savas no patēriņa kredīta līguma izrietošās saistības pienācīgi nav pildījusi, un atbildētājas kopējais parāds, ko norādījusi prasītāja, ir Ls 3085,83, kas sastāv no pamatsummas Ls 1377,34, procentiem par aizdevuma lietošanu par laiku no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim Ls 99,28, nokavējuma procentiem Ls 1278,06 un nokavējuma līgumsoda par laiku no 2009.gada 28.maija līdz 2011.gada 2.februārim Ls 331,15.

[4.3] Nokavējuma procentu aprēķināšana un piedziņa ir pamatota, jo tā atbilst Civillikuma un patēriņa kredīta līguma noteikumiem. Tomēr tiesa ir tiesīga vērtēt pielīgto procentu apmēra Ls 1278,06 atbilstību Civillikuma 1.pantā ietvertajam labas ticības principam.

Izskatāmajā lietā, lai nokavējuma procenti pildītu gan piespiešanas, gan augļu gūšanas funkciju no kapitāla, tie nosakāmi Ls 700 apmērā, jo tas ir samērīgs, nepamatoti neapgrūtina parādnieku, bet vienlaikus sniedz kapitāla pieaugumu kreditoram.

[4.4] Prasītāja (acīmredzot domāta – AS /Nosaukums B/) no līguma atkāpusies ar 2007.gada 2.oktobri. Tādējādi līgumsods, ievērojot Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC- 644/2013 (tajā norādīts, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt), aprēķināms par laiku no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim Ls 20,92 apmērā.

[4.5] No lietas materiāliem kopumā nav redzams, ka atbildētāja būtu izpildījusi savas saistības. Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājai piedzenamas sprieduma rezolutīvajā daļā norādītās summas.

[5] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments 2016.gada 20.aprīlī izskatījis lietu sakarā ar atbildētājas /pers. B/ kasācijas sūdzību ir atcēlis Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 20.marta spriedumu daļā, ar kuru no atbildētājas /pers. B/ par labu prasītājai UAB „Gelvora" filiālei Latvijā (tās tiesību pārņēmēja ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Gelvora") piedzīti nokavējuma procenti par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2011.gada 2.februārim Ls 700 un tiesas izdevumi Ls 252,90, un ar kuru noteiktas tiesības prasītājai saņemt 6% gadā no

piespriestās nenomaksātās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei, un nodot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

[6] Spriedums satur sekojošus argumentus.

[6.1] Tiesa, lai gan atsaukusies uz Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC–644/2013 pausto atziņu, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt, nepamatoti nav izspriedusi lietu atbilstoši šai atziņai attiecībā uz nokavējuma procentiem par laiku no 2007.gada 3.oktobra (ievērojot, ka AS /Nosaukums B/ no līguma atkāpusies 2007.gada 2.oktobrī) līdz 2011.gada 2.februārim, jo ar spriedumu piedzinusi nokavējuma procentus arī par šo laiku.

Minētā pretruna tiesas spriedumā ir pamats secinājumam, ka spriedums šajā daļā neatbilst Civilprocesa likuma 189.panta trešajai daļai un judikatūrai. Tā kā tiesa piedzinusi nokavējuma procentus par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2011.gada 2.februārim, proti, laika posmu gan pirms, gan pēc AS /Nosaukums B/ atkāpšanās no līguma, nosakot kopējo nokavējuma procentu summu Ls 700 apmērā, spriedums atceļams daļā, ar kuru tiesa piedzinusi nokavējuma procentus par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2011.gada 2.februārim. Izskatot lietu no jauna, tiesai jānosaka no atbildētājas piedzenamo nokavējuma procentu apmērs par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim.

[6.2] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Tā kā no atbildētājas par labu prasītājai piedzītie tiesas izdevumi Ls 252,90 ir saistīti ar tiesas apmierināto prasījumu apmēru, kas, izskatot lietu no jauna, mainīsies, spriedums atceļams arī šajā daļā par tiesas izdevumu Ls 252,90 piedziņu.

[6.3] Apelācijas instances tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu, ar spriedumu noteikusi prasītājai tiesības saņemt 6% gadā no piespriestās nenomaksātās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Kasācijas sūdzības iesniedzēja ir iebildusi pret šādu tiesību noteikšanu saņemt likumiskos procentus, norādot uz pirmās instances tiesas atzīto, ka prasītājai nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6% no simta no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ka sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu.

Tā kā apelācijas instances tiesas spriedumā nav norādīti motīvi par to, ka pirmās instances tiesas noteiktais par prasītājas tiesībām saņemt likumiskos procentus tieši no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas ir nepareizs, Civillietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atceļams daļā, ar kuru prasītājai noteiktas tiesības saņemt 6% gadā no piespriestās nenomaksātās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Civillietu departaments arī norāda uz to, ka prasības pieteikumā lūgts noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos procentus no neatmaksātās pamatparāda summas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 192.pantam tiesa taisa spriedumu, nepārsniedzot prasījuma robežas.

[6.4] Lai gan kasācijas sūdzība iesniegta par tiesas spriedumu kopumā, kasācijas sūdzībā nav argumentu par nepamatotu pamatparāda, procentu par aizdevuma lietošanu par laiku no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim, līgumsoda un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu.

Argumentu nenorādīšana kasācijas sūdzībā par spriedumu šajā daļā liedz Civillietu departamentam vērtēt tiesas spriedumu šajā daļā, līdz ar to spriedums šajā daļā atstājams negrozīts.

[7] Prasītāja iesniegusi prasības precizējumus, kuros lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. B/ līgumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 03.07.2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim (ieskaitot) 29,76 *euro* un likumiskos 6% no 2007.gada 3.oktobra līdz 2016.gada 31.maijam 1016,73 *euro*, kopā 1046,49 *euro* apmērā; noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6% no neatmaksātās galvenā parāda summas, t.i., 1959,78 *euro*, par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai);

Norādīts, ka ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.aprīļa spriedumu civillietā Nr. C31326311 tika atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 20.marta spriedums daļā, ar kuru no atbildētājas /pers. B/ par labu prasītājai UAB /Nosaukums A/ filiālei Latvijā (tās tiesību pārņēmēja ir SIA /Nosaukums A/") ir piedzīti nokavējuma procenti par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2011.gada 2.februārim Ls 700,00 un tiesas izdevumi Ls 252,90 un ar kuru noteiktas tiesības prasītājai saņemt 6% gadā no piespriestās nenomaksātās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei, un nodota lieta šajā daļā jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

Prasītāja, pamatojoties uz judikatūru (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-644/2013) un 418.panta otrās daļas 1.punktu, precizē prasījumu attiecībā uz nokavējuma procentu aprēķinu lietā, kā arī Civilprocesa likuma 418.panta otrās daļas 3.punktu, palielina prasības summu daļā par likumisko procentu piedziņu 1016,73 *euro* apmērā par laiku pēc 2007.gada 2.oktobra (sākotnējā kreditora AS /Nosaukums B/ patēriņa kredīta līguma Nr.06-058157-PT vienpusējas izbeigšanas dienas) līdz 2016.gada 31.maijam (šī pieteikuma sastādīšanas datums), rēķinot no nesamaksātās galvenā parāda summas 1959,78 *euro*.

Latvijas Republikas Augstākā tiesa 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-644/2013 ir noteikusi, ka „pēc līguma izbeigšanas vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu, [..] prasot piedzīt līgumiskos procentus, tiek izvirzīts prasījums, kas apmēra ziņā ietver prasījumu par likumisko procentu piedziņu", līdz ar to, atbilstoši Civillikuma 1652., 1753., 1765. un 1759.pantam prasītājai ir tiesības uz likumiskajiem 6%.

Prasītāja norāda, ka atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.aprīļa spriedumā norādītajam, konstatējams, ka līgumisko nokavējuma procentu apmērs no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim ir Ls 20,92 jeb 29,76 *euro*; savukārt no 2007.gada 3.oktobra līdz 2016.gada 31.maijam aprēķināmi likumiskie 6% (Civillikuma 1759.panta 2.punkts) no galvenā parāda jeb Ls 1377,34 jeb 1959,78 *euro*, kas ir 1016,73 *euro*.

[8] Tiesas sēdē atbildētāja /pers. B/ un zvērināts advokāts Ivars Puķītis prasību neatzina. Prasības apmierināšanas gadījumā, ņemot vērā atbildētājas slikto mantisko stāvokli lūdza atbrīvot atbildētāju no tiesas izdevumiem.

Prasītāja lūdz izskatīt iepriekš minēto civillietu bez prasītāja pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē. Norāda, ka prasītājam nekas papildus nav piebilstams, izlīguma noslēgšana nav iespējama, prasītājs nevēlas izmantot mediāciju.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudot un izvērtējot lietas materiālus, noklausoties /pers. B/ un zvērināta advokāta Ivara Puķīša teikto, tiesas kolēģija uzskata, ka uzturētā prasība par līgumiskajiem nokavējuma procentiem un likumiskajiem procentiem ir apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

[10] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC–644/2013 pausta atziņa, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

Ievērojot, ka AS /Nosaukums B/ no līguma atkāpusies 2007.gada 2.oktobrī, nokavējuma procenti nosakāmi par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim.

Patēriņa kredīta līguma II daļas 4.punkta 4.3.apakšpunktā pielīgts nokavējuma procentu apmērs, un tas ir 0,16% dienā no savlaicīgi neatmaksātā aizdevuma par nokavējuma laiku.

Laika posmā no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim konstatējams šāds nokavējums: 29 dienas – jūlijā, 31 diena – augustā, 30 dienas – septembrī un 2 dienas – oktobrī, kopā – 92 dienas.

Nokavējuma procentu apmērs 0,16% dienā no summas 1959,78 *euro* ir 3,135648 *euro*.

Attiecīgi nokavējuma procentu apmērs par 92 dienām sastāda 288,48 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Prasības precizējumos prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas nokavējuma procentus par laiku no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim – Ls 20,92 jeb 29,76 *euro.*

Līdz ar to ir pamats piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai līgumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim (ieskaitot) pieprasītajā apmērā, t.i., 29,76 *euro* apmērā.

Tiesas kolēģijas ieskatā pieprasītais līgumisko nokavējuma procentu apmērs 29,76 *euro*, vērtējot to kopsakarā ar pieļauto nokavējumu, nav uzskatāms par nesamērīgu un neatbilstošu tiesu praksei. Līdz ar to nav pamata samazināt piedzenamo līgumisko nokavējuma procentu apmēru.

[11] Iepriekš minētajā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC–644/2013 pausta atziņa, ka prasot piedzīt līgumiskos procentus, tiek izvirzīts prasījums, kas apmēra ziņā ietver prasījumu par likumisko procentu piedziņu.

Līdz ar to, atbilstoši Civillikuma 1652., 1753., 1765. un 1759.pantam prasītājam ir tiesības uz likumiskajiem 6%, kuri aprēķināmi no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 1959,78 *euro* par laika periodu no 2007.gada 3.oktobra.

No 2007.gada 3.oktobra līdz 2016.gada 31.maijam (ieskaitot), nokavējums sastāda 3163 dienas.

Likumisko 6% apmērs no pamatsummas 1959,78 *euro* sastāda 117,5868 *euro* gadā jeb 0,32127541 *euro* dienā.

Attiecīgi likumisko procentu apmērs par 3163 dienām ir 1016,19 *euro*, kas ir piedzenami no atbildētājas par labu prasītājai.

Prasības precizējumos prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 1016,73 *euro* apmērā. Ņemot vērā to, ka ir konstatēts pamats likumisko procentu piedziņai 1016,19 *euro* apmērā, prasība daļā par likumisko procentu 0,54 *euro* ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 195.pantā likumdevējs norādījis konkrētas prasības, kas jāievēro tiesai, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu. Proti, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru (..).

Civillikuma 1759.panta 1.punkts paredz, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu.

Sprieduma par naudas maksājumu labprātīga neizpildīšana rada nokavējumu, kas atbilst Civillikuma 1759.pantā noteiktajam.

Kā vairākkārt norādīts Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesu praksē (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedums lietā Nr.SKC-75 un 2009.gada 25.novembra spriedums lietā Nr.SPC-111, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 4.novembra spriedums lietā Nr.SKC-2742),* Civilprocesa likuma 195.pants ir imperatīva norma, tādēļ tiesai, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, neatkarīgi no prasības pieteikumā atspoguļotajiem lūgumiem ir pienākums sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Ievērojot minēto, prasītājai ir nosakāmas tiesības saņemt likumiskos procentus (seši procenti no simta gadā) no neatmaksātās pamatparāda summas 1959,78 *euro*, par laika posmu no 2016.gada 1.jūnija līdz sprieduma izpildei.

[12] Ņemot vērā prasītājas veikto prasījuma apmēra precizēšanu, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka nav pamata sniegt plašāku apelācijas sūdzībā ietverto motīvu izvērtējumu, jo, pretēji sākotnējā apelācijas sūdzībā atspoguļotajam, prasītāja uzturēja savu prasību tikai daļēji.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasība apmierināma daļēji, piedzenot no atbildētājas līgumiskus nokavējuma procentus par laika posmu no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim (ieskaitot) 29,76 *euro*. Tāpat likumīgā spēkā stājies Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2013.gada 20.marta spriedums daļā, ar kuru no atbildētājas par labu prasītājai piedzīts pamatparāds 1959,78 *euro* apmērā, procenti par aizdevuma lietošanu par laika posmu no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim 141,26 *euro*, līgumsods par laika posmu no 2007.gada 10.jūlija līdz 2007.gada 3.oktobrim 29,77 *euro*.

Kopējais apmierināto prasījumu apmērs ir 2160,57 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu par prasību 2160,57 *euro* apmērā maksājama valsts nodeva 321,16 *euro*.

Ņemot vērā to, ka prasība ir apmierināma daļēji, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva atbilstoši apmierināto prasījumu apmēram 321,16 *euro* apmērā, kā arī nomaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,40 *euro* apmērā, kopā 330,56 *euro*.

Par prasījumu par likumisko procentu 1016,19 *euro* apmērā piedziņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu maksājamās valsts nodevas apmērs ir 152,43 *euro*, kas būtu piedzenama no atbildētājas par labu valstij.

[14] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem ar tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir bijuši 18,60 *euro*.

Iesniedzot prasības pieteikumu, prasītāja ir samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* (Ls 3,30) apmērā. Iesniedzot apelācijas sūdzību, prasītāja ir samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* (Ls 3,30) apmērā.

Līdz ar to starpība 9,20 *euro* apmērā būtu piedzenama no atbildētājas valsts ienākumos saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas jēgu un mērķi.

Atbildētājai ir piešķirts trūcīgas personas statuss, ko apliecina Rīgas domes Rīgas Sociālā dienesta 2016.gada 5.maija izziņas Nr. RSD16-17515 kopija (lietas 147.lapa).

Atbildētāja ir pieteikusi lūgumu atbrīvot to no tiesas izdevumiem par labu valstij.

Tiesas kolēģija uzskata, ka lūgums ir apmierināms un atbildētāja ir atbrīvojama no ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 9,20 *euro* un valsts nodevas 152,43 *euro* piedziņas par labu valstij.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432. un 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Gelvora", reģistrācijas Nr. 40103837691, līgumiskus nokavējuma procentus par laika posmu no 2007.gada 3.jūlija līdz 2007.gada 2.oktobrim (ieskaitot) 29,76 *euro*, likumiskos procentus par laika posmu no 2007.gada 3.oktobra līdz 2016.gada 31.maijam (ieskaitot) 1016,19 *euro*, un tiesas izdevumus 330,56 *euro*, kopā piedzenot 1376,51 *euro* (viens tūkstotis trīs simti septiņdesmit seši *euro*, 51 cents).

Noraidīt SIA „Gelvora" prasību daļā par likumisko procentu 0,54 *euro* apmērā piedziņu.

Atzīt SIA „Gelvora", reģistrācijas Nr. 40103837691, tiesības saņemt likumiskos procentus (seši procenti no simta gadā) no neatmaksātās pamatparāda pamatsummas 1959,78 *euro* par laika posmu no 2016.gada 1.jūnija līdz sprieduma izpildei.

Noteikt sprieduma daļā par piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, Augstākās tiesas Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2016.gada 14.jūnija.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (personiskais paraksts) Lelde Grauda

Tiesneši (personiskais paraksts) Skaidrīte Buivide

(personiskais paraksts) Dzintra Balta